

TILSYNSRAPPORT

Børnehaven Vaarst
Børnehave
Vaarstvej 203, 9260
99823389 /99823389

Dato for tilsyn: 13-09-2021
Dato godkendt: 30-09-2021
Godkendt af: Mette Kristensen
Rapporten er dannet den: 08-09-2023

Område
Gistrup

Deltagere
Lotte, pædagog
Maria, pædagog
Betina Christensen, pædagogisk leder
Karin Andreasen, dagtilbudsleder
Mette Kristensen, Tilsynsførende

Der er ingen deltagelse af forældre ved dette tilsyn.

I det følgende omtales pædagogisk personale som 'pp' og pædagogisk leder som 'pl'

Læsevejledning

Denne rapport afspejler tilsynspraksis gældende for dagtilbud 0-6 års området i Aalborg Kommune. Centralt for det pædagogiske tilsyn er, at det sker ud fra en kontrol- og udviklingsorienteret tilgang, med det formål at understøtte den fortsatte kvalitetsudvikling i dagtilbuddet. Tilsynet sker hvert 2. år.

Der henvises til Koncept for pædagogisk tilsyn- på det samlede 0-6 års område Aalborg Kommune:

<https://www.aalborg.dk/media/12621662/koncept-for-paedagogisk-tilsyn.pdf>

Rapporten indeholder dels elementer fra dialog, observation og eventuelle udviklingspunkter.

Dialogen tager afsæt i temaerne: Det fælles pædagogiske grundlag, Tidlig opsporing, Sociale fællesskaber der rykker, Sprog, Sundhed og Overgange.

Observationen knytter sig særligt til temaet Sprog.

Udviklingspunkter fremsættes af den samlede deltagerkreds.

Ud fra ovenstående vurderes arbejdet og indsatserne med temaerne ud fra et vurderingsgrundlag bestående af vurderingskriterie(r) for det enkelte tema, og indplaceres efterfølgende på følgende niveauer:

Fuldstændig opfyldelse

Der er ingen væsentlige bemærkninger - Kræver ikke, at der præsteres ekstraordinært, men angiver, at kriteriet er fuldt ud opfyldt.

Omfattende opfyldelse

Der er få mindre væsentlige bemærkninger - Indsatsen tilpasses i forhold til de bemærkede områder.

Delvis opfyldelse

Der er få væsentlige bemærkninger - Indsatser tilpasses i forhold til de bemærkede områder.

Begrænset opfyldelse

Der er væsentlige bemærkninger - Der er behov for en ny indsats på de bemærkede områder.

Utilstrækkelig opfyldelse

Der er adskillige væsentlige bemærkninger - På de bemærkede områder skal ny indsats iværksættes.

Endeligt sammenfatter konklusionen det centrale for tilsynets indhold.

Konklusion fra tilsynet

Generelt:

Det vurderes ud fra dialog og observationer, at der overordnet arbejdes med den lov- og forvaltningsmæssige ramme for alle temaerne. På baggrund af observation, dialog og institutionens pædagogiske læreplan efterlades tilsynet med indtryk af, at der er sammenhæng mellem de pædagogiske intentioner og observationer af praksis.

Ud fra dialogen vurderes det, at der arbejdes med at skabe trygge og forudsigelige læringsmiljøer for børnene i samarbejde med forældrene. Ud fra observationer efterlades tilsynet med indtryk af, at pp arbejder med at være positive sproglige rollemodeller ved at tale i rolige toner, guide og anvise i positive sætninger samt skabe forudsigelighed ved at italesætte processer og forventninger til børnene.

Der arbejdes med at give den børneinitierede leg plads i læringsmiljøet, hvor pp er bevidste om egen rolle ift. at støtte børnene i legen. Tilsynet efterlades ud fra dialogen med indtryk af, at institutionen i særlig grad har fokus på det enkelte barns læringsstil - herunder om barnet lærer auditivt eller visuelt. Der arbejdes kontinuerligt med at justere læringsmiljøet, så det matcher børnegruppens behov.

Udviklingspunkter:

Institutionens egne udviklingspunkter:

Den pædagogiske læreplan: Institutionen skal i gang med at arbejde ud fra et nyt evalueringsredskab: En evalueringstværkstøjskasse. Her vil de arbejde med indsamling af data fra forældre og børn mm. Gennem dette får pp specifikke opgaver ift. at observere, tage video mm., og herudover vil der blive arbejdet med skemaer til forældre fx. i garderoben, hvor de skal svare ud fra forskellige udsagn. Der er ligeledes smiley kort til børnene som en del af at inddrage deres perspektiver ift. læringsmiljøet.

Tilsynets udviklingspunkter:

Den pædagogiske læreplan/dokumentation: Der kan med fordel arbejdes yderligere med udvikling af metoder til inddragelse af børneperspektivet jf. §8 stk. 3.

Tidlig opsporing: Der kan med fordel fortsat arbejdes med refleksion over sammenhængen mellem arbejdet med trivselsevalueringer og justering af de pædagogiske læringsmiljøer - herunder med særlig opmærksomhed på inddragelse af børneperspektivet jf. §7 stk. 2. Dette skal ses i sammenhæng til, at Opsporingsmodellen stadig er en forholdsvis ny metode.

Sociale fællesskaber der rykker: Der kan med fordel fortsat arbejdes med inddragelse af børneperspektivet ift. barnets egen oplevelse af at være inkluderet - dette som en væsentlig del af arbejdet med principperne for Sociale fællesskaber der rykker.

Sundhed: Der kan med fordel reflekteres yderligere over, hvordan børnenes stemme bliver hørt, når børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv jf. §8 stk. 7.

Dialogspørgsmål

1 - Dagtilbuddets forberedelse forud for tilsyn

1.1 - Hvordan er der arbejdet med forberedelse forud for tilsynet?

Besvarelse

PI fortæller, at de har haft en procesplan, som sidenhen blev erstattet af en ny plan grundet pl's opsigelse. Pp har hver især haft en times forberedelse hver tirsdag op til tilsynet, og herudover har hele personalegruppen har haft en hel formiddag, hvor de fik mulighed for at reflektere hver især. Til sidst samlede de det hel og kondenserede deres refleksioner sammen. De har i processen evalueret og justeret læreplanen, så den afspejler det aktuelle arbejde med læringsmiljøet.

2 - Observation for temaet sprog- med inspiration fra Læringmiljømodellen

Centralt for børns sprogtilegnelser er, at:

Læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale.

Det pædagogiske personale er bevidste om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene. Børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.

2.1 - **Processer**

Der observeres på gensidige interaktioner.

A). Hvordan henvender pædagogisk personale sig til børnene.

B). Hvordan sætter pædagogisk personale ord på det, der sker i rutinesituationer og aktiviteter.

Besvarelse

Observation: mandag d. 6/9-21 fra kl. 10.50 - 11.40.

Tilsynet ankommer ca. kl. 10.50, hvor 1 pp er ved at guide de sidste børn ind fra legepladsen.

Tilsynet starter med at observere på Mariehønestuen, som er i overgang fra leg til samling.

Der observeres under samling og kortvarigt under spisning på Mariehønestuen og under spisning og overgang til garderoben på Smølfestuen.

Der observeres følgende:

Mariehønsene (1 pp og 4 børn)

Samling på gulvet:

- et barn sætter sig ved bordet. Pp anviser og guider positivt: 'vi sidder her på gulvet'

- børnene medinddrages ift. indhold i samlingen: 'hvad synes I, vi skal lave', et barn foreslår 'hund der er en der har taget dit kødben'

- pp guider børnene gradvist ift. legen: 'så skal du lægge sig ind i midten', 'så gemmer vi

hænderne på ryggen'

- pp foreslår at synge et par sange, hvor børnene medinddrages ift. valg. Efterfølgende guider pp børnene ift. at sætte sig op til bordet.

Spisning ved bordet:

- pp og børnene tæller igen til 10, inden de synger en madpakkesang
- pp samtaler med børnene om, hvad de har med i madpakken - italesætter, hvad de enkelte madvarer hedder.

Smølferne: (9 børn og 1 pp). Da tilsynet kommer ind, er alle børn og pp igang med at spise madpakker.

Der observeres følgende:

- pp samtaler med børnene om, hvad pp's egen mad består af.
- et barn vender sig væk fra bordet, pp anviser positivt: 'x, jeg kunne lige tænke mig, at du vender dig ind til bordet'

Generelt observeres, at pp på stuer er positive rollemodeller ved at tale i et roligt stemmeleje, og henvender sig respektfuldt til børnene.

2.2 - Læreplan

Der observeres på sammenhængen mellem dagtilbuddets beskrevne intentioner i læreplanen ift. temaet kommunikation og sprog og de fysiske rammer.

- A). Hvordan bidrager indretningen af det fysiske læringsrum til understøttelse af:
 børnenes sproglige udvikling
 interaktioner børnene imellem?
- B). Hvordan er sprogunderstøttende materialer tilgængelige for børnene?

Besvarelse

Der observeres følgende:

Mariehønestuen:

- Cupcakes med måneder, årstal, billeder af børn og børnenes navne
- stemme/toner-anvisninger i form af billeder + rød, gul, grøn farve
- naturplakater med dyr: 'hvem spiser hvem', 'hvem bor hvor' mm.
- alfabet
- mapper med børnenes billede og navn
- børnenes egen kunst lavet i trylledej
- legekøkken med konkrete
- dukker og tilbehør
- ugeoversigt med billeder af aktiviteter
- billeder og navn på børnenes stole

Alrum/køkken:

- legetæppe med farver og alfabet
- trækunst/børnekunst med forskellige motiver på væggen
- legemmanualer
- plakater med Howard Gardners 9 intelligenser med tilhørende billeder
- plakat med dyre- og plantearter
- bøger tilgængelige i børnehøjde
- verdenskort med flag

Smølferne:

- alfabet/bogstaver klistret på gulv - med røde vokaler
- billedanvisninger ift. uacceptabel adfærd
- ugeplan med billeder af børn, pp og indhold i hverdagen
- alfabet og tal fra 1-20 med tilhørende billeder
- magiske madkasse

2.3 - **Børneperspektiv**

Der observeres på, hvordan sprogbrug tilpasses det enkelte barn og den samlede børnegruppe

- A). Hvordan taler pædagogisk personale med børnene om børnenes oplevelser og ideer?
- B). Hvordan skifter pædagogisk personale mellem tale- og lytteposition?

Besvarelse

Det observeres, at pp:

Mariehønsene:

- guider et barn positivt: et barn kravler væk fra gruppen, pp siger: 'vi bliver lige sammen, indtil vi har haft sidste runde' - pp guider barnet tilbage fysisk og siger til barnet, at det kan sidde ved pp
- pp spørger et barn, som endnu ikke har været hund: 'har du lyst til at komme ind og være hund'
- pp medinddrager børnene ift., hvilken sang de skal synge og følger et barns initiativ ift. at tælle til 10, inden de starter sangen
- efter sangen guider pp børnene op til bordet, og det observeres, at pp samtaler med børnene om indhold i madpakken

Smølferne:

- pp spørger et barn: 'x, var du med ude og hente far på arbejde i weekenden', barnet og pp samtaler om dette.
- 2 børn siger på skift: 'stilleleg fra nu af' og der bliver lidt uro, pp rejser sig og siger med en rolig stemme: 'jeg kommer lige rundt og ser, om I får spist noget'. Børnene fortsætter lidt endnu og pp guider tydeligt: 'jeg lukker ned for stilleleg nu, så I kan få spist noget'
- kort efter begynder børnene at være færdige, pp guider dem i garderoben, og pp laver gradueret støtte ift. påklædning afstemt ift. alder og udvikling

2.4 - **Strukturer**

Der observeres på organisering og muligheder for arbejdet med sprogmiljøer.

- A). Hvordan er fordelingen af børn og pædagogisk personale?
- B). Hvordan gives der mulighed for, at børnene kan indgå i mindre fællesskaber?

Besvarelse

På Mariehønestuen er 1 pp til 4 børn, og det observeres, at der er god mulighed for, at pp kan samtale med alle børn både under samling og ved spisning.

På Smølfestuen observeres 1 pp til 9 børn. Pp sidder ved et bord med 2 af de yngste børn i gruppen, som i dag er på besøg fra Mariehønsene. Ved de 2 resterende borde sidder hhv. 3 og 4 børn. Det observeres, at der samtales mellem børnene samt mellem pp og børnene ved pp's bord. Pp guider og anviser børnene ved de andre borde både fysisk og verbalt. Overgang fra spisning til garderobe: pp guider børnene en efter en til garderoben, går kort efter med ud i garderoben, mens 2 børn sidder på stuen og spiser færdig. Overgangen foregår i en rolig stemning og pp bruger positive anvisninger.

3 - Det fælles pædagogiske grundlag

Pædagogiske Læringsmiljøer

Med afsæt i arbejdet med Det fælles pædagogiske grundlag, føres der tilsyn med etablering af pædagogiske læringsmiljøer. Desuden føres der tilsyn med, om der tages højde for børnenes perspektiver, og at den børneinitierede leg fremmes af det pædagogiske personale, der ligeledes værner om børnenes initiativer, fantasi og virkelyst.

Pædagogisk læreplan §8 og §9

Med afsæt i arbejdet med Det fælles pædagogiske grundlag, føres der tilsyn med, hvordan der i dagtilbuddet tages udgangspunkt i den pædagogiske læreplan som ramme for det pædagogiske arbejde og alle børn læring, herunder i arbejdet med pædagogiske læringsmiljøer. Ligeledes føres der tilsyn med arbejdet med den pædagogiske læreplan og evalueringskultur i dagtilbuddet.

3.1 - Pædagogiske Læringsmiljøer

Når der arbejdes med børns læring gennem hele dagen:

A). Giv praksiseksempler på, hvordan der arbejdes med, at det pædagogiske læringsmiljø tager udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag

B). Giv praksiseksempler på, hvordan der arbejdes med pædagogiske læringsmiljøer, der omfatter:

- ◦ Planlagte aktiviteter
- Daglige rutiner
- Børneinitierede aktiviteter

C). Hvordan rammesættes leg, således, at børnene inddrages i udformning og udvikling af leg?

Besvarelse

A. B. C.

Der arbejdes med pædagogiske læringsmiljøer med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag:

og

Der arbejdes med at give legen og børns selvorganiserede aktiviteter betydelig plads i hverdagen:

Fx. gennem at se barnet, og nå hele vejen rundt ift. barnets udvikling gennem forskellige aktiviteter. Læringsmiljøet justeres efter barnet, og indimellem justeres undervejs, hvis børnene viser en anden vej. Pp arbejder med at bruge børnene som rollemodeller for hinanden ift. alder og udvikling.

I aktiviteter tages udgangspunkt i læreplanen. Der gives plads til pauser, hvis et barn viser behov for dette i aktiviteterne. På den måde arbejdes med, at børnene lærer at mærke, hvornår de har brug for at trække sig, dette som en del af den personlige alsidige udvikling.

Pp arbejder i konfliktsituationer mellem børnene med, at de skal øve at stå frem og fortælle, hvad der skete, og hvad de føler. Der arbejdes også med at bruge et synligt stemme/toner-skema, så børnene øver sig i at regulere sig.

Der veksles ml børneinitierede og vokseninitierede aktiviteter og pp arbejder med en bevidsthed ift. de tre læringsrum: gå foran, ved siden af og bagved.

Der udarbejdes et skema før hver aktivitet med overvejelser omkring: deltagere, periode, tema, mål, tilgang (herunder hvilke af de 6 læreplanstemaer, der berøres), tegn og evaluering. Der arbejdes både ud fra temaer, som er kendt og trygt for børnene og nye temaer for at præsentere dem for noget nyt og stimulerende. Der tages udgangspunkt i børnenes interesser: bl.a. er der ved de yngste børn arbejdet med dinosaurer tema på flere forskellige måder, bl.a.: det sanselige gennem at lave dinoer i trylledej, natur og science ved at lave dinoæg med dinoer i vand, der blev frosset, dinoang samt et besøg i zoo, hvor de så den store dino-udstilling.

Ved mellem- og ældstegruppen arbejdes med forskellige temaer: eksempelvis har de haft et forløb med: 'Den magiske madpakke', hvor de har arbejdet med, hvad der er god legebensin for kroppen. Ved længere forløb og aktiviteter mærker pp hele tiden efter, hvor længe børnene kan klare at deltage. De laver ugeplaner, hvor børnene er medinddraget ift., hvad der skal ske.

Der arbejdes med læring på forskellige kanaler, og pp gør sig overvejelser over, om børnene lærer bedst visuelt eller auditivt. Der arbejdes med at komme omkring alle læreplanstemaerne, og pp har bl.a. justeret dem i forbindelse med refleksioner inden tilsynet.

Der arbejdes med at dokumentere læringsmiljøet for forældrene bl.a. gennem billeder, hvilket giver dem mulighed for at samtale med deres børn.

Der arbejdes med læring i forbindelse med rutinesituationer ved, at der er rum til forskellige legesager, så det er tydeligt, hvor man kan lege med forskellige temaer. Om morgenen er der bl.a. forskellige legestationer, så der er tydelighed ift., hvad børnene kan gå i gang med.

Når de kommer om morgenen vasker de hænder, børnene ringer med klokken inden måltider, og der er en dagens hjælper i det omfang, det er muligt. Der arbejdes generelt med at skabe tydelige rammer i overgange, bl.a. ved at bruge klokken, og også understøtte det enkelte barn yderligere ved evt. at skabe fysisk kontakt.

Dtb leder tilføjer her, at hverdagsrutiner har været meget i fokus i dagtilbuddet, fordi det er dér, kvaliteten skal være høj.

Pp fortæller, at de bl. a. har reflekteret over, hvordan toilet situationen kan være tryk for børnene og de har ligeledes i den forbindelse reflekteret over, at der skal være god tid, så det er et ordenligt læringsmiljø for børnene.

Der arbejdes med den børneinitierede leg gennem at følge initiativer, understøtte og guide. Der foregår børneinitieret leg hver dag om morgenen og om eftermiddagen. Der arbejdes med rammesætning af leg ved bl.a. at lave tydelige rammer; her gives et eksempel med insektbure, som børnene ynder at

lege med udenfor. Her rammesætter pp, at insektburene skal blive på bordet, men herudover styrer børnene selv, hvad de vil putte deri. Der arbejdes i denne forbindelse også med de tre læringsrum foran, ved siden af og bagved.

Vurdering: Omfattende opfyldelse

3.2 - Pædagogisk læreplan §8 og §9

A). Giv praksiseksempler på, hvordan der arbejdes med den pædagogiske læreplan, herunder sammenhængen mellem læreplanstemaerne.

B). Hvordan arbejdes der med pædagogisk dokumentation som en del af den løbende evaluering, herunder inddragelse af børneperspektivet?

C). Hvordan arbejdes der ledelsesmæssigt med rammer for løbende evaluering, med henblik på udvikling af læringsmiljøer?

Besvarelse

A, B og C

Der arbejdes med den pædagogiske læreplan som ramme for det pædagogiske arbejde:

Fx. indgår arbejdet med barnets personlige alsidige udvikling igennem hele dagen. Dtb.leder tilføjer her, at der i dagtilbuddet er arbejdet med fælles fokus på rutinesituationer ift. selvevaluering - herunder hvilke læreplanstemaer, man har arbejdet med i de forskellige rutinesituationer. Pp har skrevet tegn ned efter endt tema ift., hvordan de er kommet omkring temaerne og herudfra justeres målene.

Pp fortsætter: der er arbejdet med sundhedstema omkring: 'Hvad er god legebensin', hvor pp har talt med børnene samt inddraget forældrene ift. en snak om sukker. Igennem dette tema er der arbejdet med den sociale udvikling, kultur og dannelse samt den alsidige personlige udvikling ift. at turde at smage på maden. Tegnene fra børnene har været, at pp nu kan se, at de vælger de tre ting i madpakken, der giver god legebensin.

Der arbejdes med dokumentation fx. gennem ovennævnte skemaer, som udfyldes inden aktiviteter/temaarbejde . Disse skemaer gemmes, for også fremadrettet at drage nytte af hinandens gode erfaringer. Pp evaluerer temaer og aktiviteter sammen med børnene, hvor børnene får mulighed for at fortælle, hvad deres oplevelse har været. Pp observerer børnene ift., hvilke reaktioner der kommer i hverdagen. Nogle børn kan fortælle selv og andre skal hjælpes til at give udtryk for noget afhængig af alder og udvikling. Her bruges de ældre børn som rollemodeller for de yngre.

Der er arbejdet ledelsesmæssigt med evaluering af læreplanen på følgende måde:

Før sommerferien 2021 fik pp lektier for ift. at reflektere over læreplanen -

herunder at justere og strege over, hvad de ikke længere gør eller hvad der ikke længere virker. Efterfølgende evaluerede de samlet på et p-møde. PI fortæller, at de skal i gang med et nyt evalueringsredskab: en evalueringsværkstøjskasse fra et firma, der hedder Eneva. Her arbejdes der konkret med indsamling af data fra forældre, børn mm. Dtb. leder tilføjer her, at der er fokus på refleksion og evaluering og bevidsthed om forskel på disse. Værktøjskassen indeholder specifikke opgaver ift. at observere, optage video mm. Den indeholder også skemaer til forældre-udfyldelse med forskellige udsagn eksempelvis ift. læringsmiljøet i garderoben, og der er smiley kort til børnene ift. vurdering af læringsmiljøet i børneperspektiv. PI fortsætter: forskellige temaer tages op til p-møde eksempelvis den nuværende struktur ift. hvad fungerer/hvad fungerer ikke, og herudfra arbejdes med justering af læringsmiljø med specifikke aftaler på selve dagen. Strukturen justeres hele tiden ift. børnegruppen.

Dtb. leder tilføjer, at der generelt er et fokus på at indsamle data systematisk.

Vurdering: Omfattende opfyldelse

3.3 - Udviklingspunkter og evt. tiltag

Besvarelse

Institutionen peger på følgende:

Den pædagogiske læreplan/evalueringskultur: Institutionen skal i gang med at arbejde ud fra et nyt evalueringsredskab: En evalueringsværkstøjskasse. Her vil de arbejde med indsamling af data fra forældre og børn mm. Gennem dette får pp specifikke opgaver ift. at observere, tage video mm., og herudover vil der blive arbejdet med skemaer til forældre fx. i garderoben, hvor de skal svare ud fra forskellige udsagn. Der er ligeledes smiley kort til børnene som en del af at inddrage deres perspektiver ift. læringsmiljøet.

I tillæg til institutionens eget udviklingspunkt peger tilsynet på følgende:

Den pædagogiske læreplan/dokumentation: Der kan med fordel arbejdes yderligere med udvikling af metoder til inddragelse af børneperspektivet jf. §8 stk. 3.

4 - Tidlig Opsporing

I Aalborg Kommune er der på tværs af Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen og Skoleforvaltningen fokus på forebyggelse samt tidlig indsats. I den forbindelse arbejdes der med en fælles metode for tidlig opsporing på 0-6 års området. Arbejdet med tidlig opsporing og heraf eventuel indsats, sker i et samarbejde mellem forældre og dagtilbud. Med dette udgangspunkt føres der tilsyn med, hvordan der arbejdes med tidlig opsporing og hvordan der samarbejdes med forældre, og eventuelt tværprofessionelt, om børns trivsel.

4.1 - A). Hvordan inddrager I børne- og forældreperspektivet i forbindelse med trivselsevalueringerne?

B). Hvordan justerer I pædagogiske læringsmiljøer på baggrund af egne og fælles refleksioner i forbindelse med trivselsevalueringerne?

C). Hvordan samarbejder I tværprofessionelt ved ekstra opmærksomhed eller bekymring ift. et barns trivsel?

Besvarelse

A, B og C

Der arbejdes med tidlig opsporing og justering af de pædagogiske læringsmiljøer:

Fx. gennem dialog med forældrene, hvor pp har fokus på at komme omkring hele barnet. Der arbejdes eksempelvis ud fra et grundigt skema med spørgsmål ved opstartssamtalen. PI deltager ved alle opstartssamtaler samt 3 mdr's samtaler. I hverdagen er pp åbne og ærlige ift., hvad de ser. Pp fornemmer hurtigt, hvilken slags forældre der starter. Der skrives referater fra alle møder. Pp laver egen evaluering og fælles evaluering og justerer læringsmiljøet herefter.

Der tages udgangspunkt i børneperspektivet bl. a. gennem SMTTE modellens tegn. Pp observerer børnenes adfærd i hverdagen, har dialog med børnene og sætter ord på reaktioner. Pp er bevidste om både at sætte ord på svære følelser og positive følelser. Om morgenen er der stort fokus på at tage godt i mod børnene og pp sætter sig med dem, der måtte have brug for det.

Ved de ældste børn arbejdes med at lave børneinterviews i forbindelse med overgang til skole - herunder tales bl.a. om, hvad man er god til, hvad de andre børn er gode til, hvad barnets tanker er om skolen mm. Pp bruger sprogvurderingen som en del af arbejdet med tidlig opsporing. De bruger konsulent fra Sprog og integration til sparring + indsats pædagog og talepædagog. Det giver god mening, at de med det nye system er 'lige ved hånden'. Der indkaldes til dialogmøder og samarbejdes med relevante tværfaglige afhængig af indsats.

Dtb. leder tilføjer her, at hun altid giver en tilbagemelding til institutionerne efter endt trivselsevalueringer for dels at anerkende arbejdet og dels at give et overblik over, hvordan det samlet ser ud.

Ift. justering af læringsmiljøet arbejdes bl.a. med at skabe mere nærvær ved at justere rummene. Pp reflekterer over, hvad det enkelte barn har brug for i fællesskabet. Det kan fx. være at bruge konkreter ved børn, der har brug for at lære gennem det visuelle eller at tilbyde daglige pauser med en kuffert med indhold i.

4.2 - Udviklingspunkter og evt. tiltag

Besvarelse

Tilsynet peger på følgende:

Der kan med fordel fortsat arbejdes med refleksion over sammenhængen mellem arbejdet med trivselsevalueringer og justering af de pædagogiske læringsmiljøer - herunder med særlig opmærksomhed på inddragelse af børneperspektivet. Dette skal ses i sammenhæng til, at Opsporingsmodellen stadig er en forholdsvis ny metode.

Vurdering: Omfattende opfyldelse

5 - Sociale fællesskaber der rykker

Aalborg Kommune er der fastsat fælles principper for arbejdet med inklusion, der understreger, at inklusion handler om alle børn. De fælles principper er et vigtigt bidrag til omsætningen af ny dagtilbudslov og realiseringen af den styrkede pædagogiske læreplan. Arbejdet med inklusion tager udgangspunkt i principperne om børns aktive deltagelse i sociale fællesskaber, samarbejde og helhedsorientering samt fokus på udvikling.

På baggrund heraf føres der tilsyn med, hvordan dagtilbuddet tilrettelægger praksis ud fra en fælles forståelse af begrebet inklusion, når der arbejdes med udvikling af pædagogiske læringsmiljøer og sociale fællesskaber der rykker.

- 5.1 - A). Hvordan organiserer I børnefællesskaber med plads til forskellighed, hvor alle børn har mulighed for aktiv deltagelse og hvor der er fokus på barnets ressourcer?
- B). Hvordan undersøger I barnets egen oplevelse af at være inkluderet?
- C). Hvordan samarbejder I med forældre om det enkelte barns oplevelse af at være en del af børnefællesskabet?

Besvarelse

A, B og C

Der arbejdes med sociale fællesskaber som en del af det pædagogiske læringsmiljø:

Fx. ved at opdele børnene i små grupper. I storgruppen (som består af mellemste og ældste børn) laver de både ting sammen og hver for sig. De yngste i gruppen lærer af de ældste, og der arbejdes generelt ud fra, at børn lærer af børn. De justerer grupperne, hvis nogle børn i en periode har brug for det.

Pp italesætter børnenes forskelligheder, bruger deres ressourcer ved at opfordre dem til at hjælpe hinanden - eksempelvis i garderoben, og pp opfordrer dem også til at spørge hinanden om hjælp i legen. Pp hjælper med at oversætte hensigter, hvis nogen fx. slår. Pp taler med børnene om, hvordan

det føles at få et nej og støtte det enkelte barn i at få et nej og komme videre med noget andet.

Pp er gode til at bruge børnenes ressourcer ift. at vise vejen, hvilket de bl.a. erfarede under Høsttema, hvor de ældre børn udviste hjælpsomhed ved at tage de yngre i hånden. Grupperne var lavet ud fra en evaluering af, hvem der er gode sammen. Med udgangspunkt flyttes børn først i ældstegruppen, når de er klar, ikke efter alder.

Pp undersøger barnets egen oplevelse af at være inkluderet ved fx. at observere i legen. Børnene henvender sig ofte til pp i forbindelse med at have brug for hjælp i legen og her støtter pp dem.
Der gives endvidere plads til, at barnet kan trække sig i en aktivitet.

Pp bruger samtalen omkring spisning til at tale med børnene om, hvad de skal ud og lave og hvem de evt. skal lege med. Pp sætter ord på egne og børnenes handlinger. Der skabes tryghed ved at lave små grupper og her skabes rum for at børnene får øjnene op for hinanden.
Der samarbejdes med forældrene ved at italesætte, at deres barn spejler sig i forældrenes fortælling om andre børn. Pp opfordrer til legeaftaler udenfor børnehavetid. Pp har fokus på at inddrage barnet i samtale med forældrene om, hvad barnet har oplevet i børnehaven.

Herudover samarbejdes med forældrene ved 3 måneders samtaler, hvor de sammen evaluerer ift., hvordan det har været for barnet at starte.
Der afholdes arbejdsdage, hvor alle hjælper hinanden, hvilket også er med til at styrke børne og forældre-fællesskabet.

5.2 - Udviklingspunkter og evt. tiltag

Besvarelse

Tilsynet peger på følgende: Der kan med fordel fortsat arbejdes med inddragelse af børneperspektivet ift. barnets egen oplevelse af at være inkluderet - dette som en væsentlig del af arbejdet med principperne for Sociale fællesskaber der rykker.

Vurdering: Omfattende opfyldelse

6 - Sprog

I Aalborg Kommune skal alle børn sprogvurderes omkring 3,2 år og senest 2 måneder efter børnehavestart. Der udarbejdes i den forbindelse handleplaner i de tilfælde, hvor sprogvurderingerne giver anledning til opmærksomhed/indsatser. Som en del af arbejdet med den pædagogiske læreplan, skal der i dagtilbud arbejdes med kommunikation og sprog.

6.1 - A). Hvordan arbejder I med sprog og sprogstimulering i de pædagogiske læringsmiljøer?

B). Hvordan arbejder I bevidst med at være sproglige rollemodeller?

Besvarelse

A og B

Der arbejdes med sprog og sprogstimulering med henblik på understøttelse af alle børns sproglige udvikling:

Alle børn sprogvurderes, og der arbejdes med handleplan og opfølgning i samarbejde med forældre samt Sprog og integration. Institutionen er med i et sprognetwork i dagtilbuddet, hvor pædagogerne er tovholder og herudover er der deltagelse af pædagoger fra alle institutioner. I networket vidensdeles med hinanden samt med konsulent fra Sprog og integration. Pædagogerne får opgaver med hjem fra gang til gang, bl.a. er 'legemanualer' udsprunget fra dette.

I institutionen hænger billeder på væggene ift. understøttende strategier omkring den sociale udvikling. Der er navne på stole og på billeder forskellige steder i institutionen og der hænger tal og bogstaver. Pædagogerne sætter meget ord på handlinger og opfordrer børnene til at sætte ord på følelser osv. i konflikter. Pædagogerne laver visuelle billeder af følelser; eksempelvis om barnet har 'en sten i maven', når det er ked af det. Pædagogerne leger med ord, vendinger, modsætninger og der spilles rimespil.

Pædagogerne læser bøger under spisning og har her fokus på at læse historier for børnene, som de ikke nødvendigvis bliver præsenteret for andre steder. Bogbussen benyttes til at låne bøger og i dagligdagen har børnene fri tilgængelighed til bøger.

Ift. at være sproglig rollemodel justerer pædagogerne eksempelvis sig selv ift. at være medlevende og justerer stemmen ift. indhold i bøger. Pædagogerne guider børnene positivt og er bevidste om, at krop og stemme hænger sammen. Pædagogerne har rolig stemmeføring og tilpasser sætninger til børnenes udvikling. Pædagogerne udtaler ord og sætninger tydeligt.

Ved de yngste børn benyttes sproglige konkrete ved historier og der benævnes ord ved spillet 'Vildkatten'. Der arbejdes med mange gentagelser, gentagelser af ord, man ikke forstår og pædagogerne veksler ml. at tale og lytte - har her fokus på 5 turtagninger i samtaler med børnene.

Der hænger plakater rundt omkring i institutionen, hvorudfra der samtales. Udenfor er der etableret et kriblekrable rum, som indbyder til samtaler omkring det, børnene finder i naturen. Der er taleklemmer i garderoben, som pædagogerne fx. bruger til at indtale, hvilken påklædning børnene skal have på den pågældende dag. Disse taleklemmer bruges også til, at børnene kan indtale beskeder til forældrene.

Pædagogerne har et løbende opmærksomhedspunkt ift. at skifte indhold ud på væggene, så det får ny værdi.

6.2 - Udviklingspunkter og evt. tiltag

Vurdering: Fuldstændig opfyldelse

7 - Sundhed

I Aalborg Kommune er der en særlig sammenhæng mellem sundhedspolitikken og FN's verdensmål nr. 3 om at "sikre et sundt liv for alle og fremme trivsel for alle aldersgrupper". Det indebærer, at børnemiljøet skal vurderes med børnenes øjne, ligesom børnenes oplevelser af børnemiljøet skal inddrages i vurderingen af børnemiljøet, afhængigt af børnenes alder og modenhed. Der lægges vægt på, at børnene inddrages i forbindelse med forhold, der vedrører dem selv, jf. FN's Børnekonventions artikel 12 om barnets ret til at give udtryk for sin mening og krav på, at denne mening respekteres. Arbejdet med sundhed og børnemiljøet omhandler desuden måltidskultur, herunder dagtilbuddets arbejde med læring i forbindelse med måltidet: rammen om måltidet, det sunde måltid og lighed i sunde vaner. På baggrund heraf føres der tilsyn med, hvordan det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø fremmer børns trivsel, sundhed, udvikling og læring. Ligeledes hvordan børnemiljøet vurderes i et børneperspektiv.

- 7.1 - A). Hvilke overvejelser gør I jer i forbindelse med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø således, at det styrker trivsel, udvikling, læring og dannelse hos børnene?
B). Når børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, hvordan arbejder I så med at inddrage børnene i denne vurdering?
C). Hvordan arbejder I med børns læring før-under og efter måltider?

Besvarelse

A, B og C

Der arbejdes med børnemiljøer vurderet i et børneperspektiv:

Fx. gennem det fysiske ved at have fokus på krop og bevægelse.

Der arbejdes med grundbevægelser, bevægelse i forskelligt terræn både ude og inde. Der laves yoga forløb. Pp kigger løbende på børnegruppen ift. hvad der skal udvikles. Der er sundhedsbesøg af sundhedsplejersken for de 4 årige, hvilket pp har oplevet som meningsfuldt for både børn og forældre. Pp arbejder tæt sammen med forældrene ift. at guide ved kost ved overvægt.

Omkring det psykiske børnemiljø arbejdes der med at yde omsorg, at have fokus på, at børnene er glade og trygge samt at de bliver anerkendt i deres følelser.

Der er fokus på inddragelse af børneperspektivet eks. vis i gymnastiksalen, hvor de får lov at løbe frem og tilbage i starten, fordi de udtrykker behov herfor. Herudover forsøger pp at inddrage børnene i, hvad der skal ske; fx. har pp lavet en video til børnene, som de sendte ud en tidlig morgen på AULA, som viste, at der var forberedt en forhindringsbane, når de kom - dette for at skabe glæde og forudsigelighed.

Dagtilbudsleder tilføjer i denne forbindelse, at der fra ledelsens side forventes, at alle møder børnene med et smil, når de møder ind, da det er den professionelle del af en selv, man bringer i spil.

Omkring det æstetiske arbejdes fx. med at have dæmpet belysning om morgenen. Rummene indrettes efter børnenes behov og ud fra, hvad de signalerer. Pp har fokus på at give børnene alternativer i legen i stedet for at dræbe legen, fx. ved løbeleg, hvor de bliver anvist til et andet rum el. lign. Pp gør sig hele tiden refleksioner omkring børnemiljøet, og er fx. kommet frem til, at mandag er ikke en dag til at sidde stille.

Der arbejdes med sammenhængen mellem måltider som læringsmiljø og børns læring:

Som tidligere nævnt arbejdes der med genkendelighed i forbindelse med måltider; børnene ringer med klokken inden måltider, der vaskes hænder, og der er en dagens hjælper i det omfang, det er muligt. Der arbejdes generelt med at skabe tydelige rammer i overgange, bl.a. ved at bruge klokken. Ved mellem- og ældstegruppen arbejdes med forskellige temaer; eksempelvis har de haft et forløb med: 'Den magiske madpakke', hvor de gennem en periode har arbejdet med, hvad der er god legebensin for kroppen. Her har pp har talt med børnene om, samt inddraget forældrene ift. en snak om sukker. Igennem dette tema er der arbejdet med den sociale udvikling, kultur og dannelse samt den alsidige personlige udvikling ift. at turde at smage på maden. Tegnene fra børnene har været, at pp nu kan se, at de vælger de tre ting i madpakken, der giver god legebensin.

Der arbejdes med turtagning ved at stå i kø ved håndvasken, de yngste hjælper selv med at tage ble af, de ældste hjælper med at dække bord og generelt med at styre processen ifm. madpakker, børnene pakker selv madpakken sammen, sætter glas på bakken og øver at tage ansvar for sig selv og sine egne ting i garderoben.

7.2 - Udviklingspunkter og evt. tiltag

Besvarelse

Tilsynet peger på følgende: Der kan med fordel reflekteres yderligere over, hvordan børnenes stemme bliver hørt, når børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv.

Vurdering: Omfattende opfyldelse

8 - Overgange

I Aalborg Kommune skal der skabes helhed og sammenhæng for alle børn i pædagogiske tilbud og overgange mellem disse med udgangspunkt i den forståelse, at det er forældrene, der følger barnet gennem hele dets liv og at barnet og forældrenes ressourcer er i centrum. En sammenhængende overgang i Aalborg Kommune bygger på gældende politik på området.

Det gælder både i overgange fra hjem til dagpleje/vuggestue og i overgange fra dagpleje/vuggestue til børnehave, i overgange mellem dagtilbud samt i overgange fra børnehave til skole. På baggrund heraf føres der tilsyn med, hvordan der skabes sammenhængende overgange til og fra dagtilbud, mellem dagtilbud og skole, samt hvordan der samarbejdes med forældre herom.

- 8.1 - A). Hvordan skaber I en sammenhængende overgang for alle børn og forældre til og fra dagtilbud?
B). Hvilke tegn ser I på, at børnene oplever sammenhængende overgange og hvordan justerer I pædagogisk praksis herefter?
C). Hvad kendetegner jeres læringsmiljø det sidste år i dagtilbuddet så der skabes sammenhæng med børnehaveklassen?

Besvarelse

A, B og C

Der samarbejdes med forældre og evt. andre relevante aktører omkring tryghed i overgange:

Fx. gennem et godt samarbejde med en privat børnepasser i byen, som indhenter samtykke hos forældrene ift. at måtte overlevere relevante informationer til institutionen.

Når barnet skal starte i børnehaven, sendes mail til forældrene, hvor der også er brev til dagplejen/børnepasseren. Pp besøger dagplejere/børnepasser inden barnets opstart i børnehaven og den private børnepasser (som børnehaven fortrinsvis får børn fra) kommer en gang om ugen og låner gymnastiksalen. Generelt fungerer det godt med samarbejdsaftaler mellem den private børnepasser og kommunale dagplejere i nabobyerne.

Pp har en opmærksomhed på at give alle børn en 'ny start' uanset, om de har søskende, der har gået i børnehaven. Pp forventningsafstemmer med forældrene, at det er vigtigt med en stille og rolig overgang for barnet og er tydelige ift., hvilke forventninger de har.

Dagtilbudsleder tilføjer her, at der arbejdes på at lave en 'dagplejedag' for at kvalificere samarbejdet med den kommunale dagpleje.

I overgangen fra børnehave til skole er et rigtig godt samarbejde med skolen samt med Fjellerad børnehave. De to børnehaver samarbejder fra om efteråret, og efter jul er de sammen 1 gang ugentligt. Der laves plan over, hvilke ting, der skal arbejdes med, mål, strategier samt en aktivitetsplan ift., hvem der gør hvad. Materialet fra 'Legeøen' bruges som overgangsmarkør, da det også benyttes i skolen. Når børnene starter i skolen, kender de området godt. Pp og børn inviteres i børnehaveklassen, og børnehaveklasselederen kommer også på besøg i børnehaven.

I april måned deltager pp i dialogmøde på skolen, hvor der hhv. fortælles om arbejdet ift. skolestart samt hvordan der er arbejdet i børnehaven. I maj måned bliver forældrene budt ind til at være med i klassen. Børnehaven har en samtale med forældrene, hvor de taler om, hvilke opmærksomheder, der er ift. det enkelte barn; og dette ift. ALLE børn. Der afholdes overleveringsmøder på alle børn, hvor der laves handleplan sammen med forældre og skolens personale. Der arbejdes med håndholdt overgang i tilfælde, hvor der er behov for det.

Tegn ift. at børnene oplever sammenhængende overgange:

Ved opstart kan pp se, at børnene er omsorgsfulde overfor hinanden. De opleves trygge og i godt humør og begynder at indgå i leg. Pp giver plads til de børn, der har brug for længere tid til at falde til.

Ved overgang til skole kan pp mærke, at det tætte samarbejde med skolen gør børnene trygge ved det hele.

8.2 - Udviklingspunkter og evt. tiltag

Vurdering: Fuldstændig opfyldelse

